

EUROPEAN CITIZENS' PANEL
Tackling Hatred in Society

Grupul de dezbateri al cetățenilor europeni pentru combaterea urii în societate

Rezumatul sesiunii 1

[5-7 aprilie 2024]

În câteva cuvinte...

O primă sesiune emoționantă și promițătoare

Cum putem explica ura tot mai mare din societate? Care sunt factorii determinanți și cauzele sale? Și cum o putem combate la nivel colectiv? Pe parcursul a trei weekenduri, 150 de cetățeni ai UE, selectați aleatoriu și reuniți de Comisia Europeană, vor încerca să răspundă la aceste întrebări dificile. La final, cetățenii respectivi vor prezenta un set de recomandări care vor sta la baza activității de elaborare, de către Comisia Europeană, a unor strategii de combatere a urii.

Prima sesiune a acestui nou grup de dezbateri al cetățenilor a avut loc în perioada 5-7 aprilie la Bruxelles. Pe parcursul celor trei zile, experți și membri ai societății civile au venit să își împărtășească experiența și cunoștințele despre acest subiect. Obiectivul discuțiilor din primul weekend a fost de a înțelege mai bine ura și efectele sale asupra oamenilor și a societății noastre. Participanți din cele 27 de state membre ale UE au adus în discuție diferitele lor contexte naționale și culturale, precum și experiența personală. Aceste mărturisiri emoționante și oneste s-au numărat printre aspectele care au conferit unicitate primei sesiuni a grupului de dezbateri.

Ce putem învăța din această primă sesiune?

Ziua 1: Să înțelegem manifestarea urii

„Dorim să vă implicăm în dezbateri politice încă de la început,” a spus **Dana Spinant**, directorul general al Direcției Generale Comunicare (DG COMM), în cuvântul de bun-venit adresat cetățenilor vineri.

europeni”.

„Vă vor surprinde diversitatea răspunsurilor, dar și dificultatea întrebărilor care apar” a continuat **Colin Scicluna**, șeful cabinetului vicepreședintei Dubravka Šuica. Într-adevăr, în opinia **Anei Gallego Torres**, directorul general al Direcției Generale Justiție și Consumatori, problemele create de ură pot fi abordate cu ajutorul cetățenilor. „Avem nevoie de opiniile dvs. pentru a putea privi lucrurile din perspective diferite. UE este o Uniune care pune preț pe respectarea drepturilor omului și ale persoanelor aparținând minorităților. Ne dorim să respectăm părerea tuturor: acesta este contractul nostru social și ceea ce ne definește ca

Împreună cu membrii Comitetului pentru cunoaștere, grupul de dezbateri a analizat diversele dimensiuni ale urii - psihologică, sociologică și juridică.

Ura nu este doar un gând...

Pentru **Manos Tsakiris**, profesor de psihologie la Universitatea din Londra, una dintre provocări constă în a descoperi „de ce” putem simți ură, și anume prin conștientizare emoțională. **Arun Mansukhani**, psiholog clinician specializat în trauma psihologică, a remarcat că ne definim prin relațiile cu alte grupuri, diferențiindu-ne de acestea. Diferențierea, bazată pe diferite prejudecăți, poate duce la discriminare.

Ura este sistemică

Jelena Jovanovic, coordonator al intergrupului pentru antirasism și diversitate din cadrul Parlamentului European, a împărtășit experiența stigmatizării pe care a suferit-o ca persoană de etnie romă. **Federico Faloppa**, profesor de sociolingvistică la Universitatea din Reading, a subliniat rolul esențial pe care îl are limba în conturarea viziunii noastre asupra lumii. Limbajul nostru uzual este plin de expresii care propagă ura: de la jigniri rasiste directe la metafore dezumanizante și fraze aparent nevinovate, însă insidioase: acestea pot consolida noțiunile de „noi”/„ei”, care creează diviziune.

Care sunt răspunsurile juridice?

Nesrine Slaoui, jurnalist independent și autor preocupat de platformele de socializare, a vorbit despre exprimarea urii ca fenomen global care transcende clasele sociale. Temele evidențiate au fost cultura internetului, în special hărțuirea cibernetică, și problema distorsiunilor algoritmice care reflectă discriminările societale. Din perspectivă juridică, **Daris Lewis-Recio**, responsabil cu aspectele juridice și strategia politică la EQUINET (rețeaua europeană a organismelor naționale de promovare a egalității) a analizat infracțiunile motivate de ură și frecvența lor subraportare. Această tendință îngrijorătoare reprezintă o amenințare gravă la adresa integrității democratice.

Ziua 2: Definirea factorilor determinanți ai urii

Sâmbătă, cetățenii au fost împărțiți în 12 grupuri mai mici, pentru a reflecta asupra principalilor factori determinanți și a cauzelor urii în societatea contemporană. Deși conținutul fiecărei discuții rămâne confidențial, următorul rezumat reflectă anumiți factori-cheie și recurenți care au ieșit la iveală la nivelul tuturor grupurilor.

Nevoia de a aparține unui grup și frica de necunoscut

Un aspect fundamental al naturii umane este dorința înnăscută de a aparține unui grup social. Izolarea, determinată de singurătate, evenimentele traumatice din copilărie, educație și experiențele generale de viață, duce la un sentiment profund de alienare. Pandemia de COVID-19 a scos în evidență modul în care frica de necunoscut și izolarea pot amplifica sentimentele de detașare, împingându-i pe oameni către ideologii extremiste și către riscul de radicalizare și hrănind astfel animozitatea față de celălalt. În plus, un statut socioeconomic fragil nu numai că accentuează vulnerabilitatea, ci și amplifică fricile, îndeosebi de migranți și de minorități, contribuind la un ciclu al excluderii și al urii.

Rolul politicianilor și al discursurilor politice

Politicienii au un rol semnificativ în promovarea urii, nereușind, de multe ori, să găsească o soluție la nevoile minorităților și cristalizând animozitatea împotriva lor. Discursurile naționaliste și populiste creează o dificultate complexă în multe țări, chiar dacă nu sunt la fel de prezente în fiecare stat membru al UE. Discursul de incitare la ură le servește politicianilor ca instrument convenabil pentru a-și atinge scopurile, inclusiv ambițiile electorale, ceea ce duce la o simplificare excesivă a discursului politic. Această tendință către generalizarea discursului de incitare la ură se naște din ignoranță și din frica de necunoscut resimțită de mulți cetățeni europeni, divizând și mai mult societățile și determinând o polarizare din ce în ce mai mare.

Hărțuirea cibernetică, anonimatul și informarea greșită pe platformele de socializare

Anonimatul oferit de platformele de socializare joacă un rol extrem de important în propagarea discursurilor care incită la ură. Aceste rețele au două roluri: de a servi drept canale de informare greșită și dezinformare și de a răspândi stereotipuri, în special împotriva femeilor, care se confruntă cu un grad semnificativ de hărțuire în mediul online. Tinerii, care doresc să dobândească un sentiment de apartenență, sunt cei mai susceptibili de a fi atât participanți, cât și principale victime ale discursurilor de incitare la ură și ale hărțuirii în mediul online. Dificultatea de a combate informațiile false și neverificate este accentuată de distorsiunile algoritmice care creează camere de ecou sau bule, acestea reflectându-ne propriile opinii și reducând expunerea la perspective diferite.

Inegalitățile economice și sociale ca un catalizator al urii

Încetinirea creșterii economice și inegalitățile socioeconomice funcționează ca un catalizator important pentru escaladarea urii, creând senzația privării de drepturi. Nemulțumirea generală, combinată cu percepția potrivit căreia clasele de mijloc suportă o proporție nejustificată din povara crizei, în timp ce se confruntă și cu o impozitare excesivă, alimentează resentimentele. Aceste resentimente se pot transforma în ură îndreptată către diverse grupuri, inclusiv politicianii - care sunt percepuți ca ineficienți-, marile companii și migranții.

Moștenirea culturală și istorică și transmiterea sa

Lipsa încrederii în celălalt nu este doar o problemă externă, ci se împletește și în structura societăților europene, accentuând divizarea. În loc să cultivăm aprecierea pentru originile noastre diverse, există tendința de a transmite neîncrederea în ceilalți de la o generație la alta. Această înclinație către neîncredere este adesea mai ușor de adoptat decât acceptarea „celuilalt”: straturile moștenirii noastre, bogată în discursuri istorice care includ conflicte cum sunt războaiele, ne sunt transmise pe diverse căi: educația formală, poveștile din familie și retorica politică. Aceste discursuri pot modela percepții și atitudini, uneori accentuând divizarea în loc să o elimine. Persistă încă, în zilele noastre, o lipsă evidentă de implicare în definirea a ceea ce îi unește pe cetățenii europeni.

Ziua 3: Împărtășirea de experiențe și mărturisiri

Nesrine Slaoui, jurnalist și autor

Duminică, cinci vorbitori au venit să le vorbească celor 150 de cetățeni despre propriile experiențe ca victime ale discriminării din cauza originii, genului, culorii pielii, religiei sau a dizabilității fizice.

Aici sunt câteva citate: „Este extrem de important să avem o perspectivă subiectivă asupra urii, pentru a putea expune violența mocnită pe care o manifestă aceasta. Această abordare nu doar ne adâncește înțelegerea, ci ne și ghidează să găsim soluții eficiente pentru a eradica ura,”

„Persoanele cu dizabilități se lovesc adesea de un zid de înțelegere greșită, existând situații în care autoritățile competente nu le iau întotdeauna în serios. [...] Este absolut necesar să ne schimbăm modul de a privi dizabilitatea și de a vorbi despre aceasta, pentru a promova o societate mai favorabilă incluziunii și mai respectuoasă,” **Kamil Goungor**, ofițer de sprijin pentru politică și mișcare în cadrul Rețelei europene pentru o viață independentă.

„Antisemitismul include nu numai agresiune și crimă, ci și o gamă variată de nuanțe și manifestări, inclusiv stereotipuri, prejudecăți și discursuri lipsite de respect. Antisemitismul dă naștere unei solitudini profunde, ducând la închiderea în sine și într-un cerc vicios.” **Sacha Guttmann**, fost președinte al Uniunii studenților evrei din Belgia (UEJB) (2019-2023).

„Această formă de rasism își are originile în trecutul îndepărtat, în epoca colonială care a îmbogățit Europa, SUA și Orientul Mijlociu. Mentalitățile se schimbă mult prea lent. (...) În pofida acestor lucruri, îmi mențin speranța datorită prezenței dvs. aici și faptului că ne veți fi aliați în această luptă.” **Mireille Tsheusi-Robert**, autor belgian, formator și cercetător „asociat”

„Deși este posibil să nu reușim să creăm o lume ideală, fără ură, putem construi o lume în care să nu predomină excluderea și ura, din care excluderea să poată fi eliminată.”, **Fabian Wichmann**, ca membru al grupului EXIT Germany, le oferă sprijin persoanelor care vor să iasă din mișcările de extremă dreaptă.

„Haideți să ne îndoim de ceea nu știm că nu știm”, a propus **Robin Sclafani**, director executiv al CEJI. La finalul unei dimineți emoționante, **Tommaso Chiamparino**, responsabil cu strategia politică, Direcția Generală Justiție și Consumatori (DG JUST), a spus: „Am făcut progrese: de la o stare de disonanță, pare că am ajuns la ceva mai armonios... Haideți să continuăm să cultivăm această muzică!”.

Faceți clic [aici](#) pentru a urmări înregistrarea sesiunii plenare de

Întrebări și răspunsuri cu Petra (19) din Ungaria

De ce ați participat la acest grup de dezbateri?

„În primă instanță, am ezitat să vin, am fost foarte sceptică, dar mi-am dat seama că a fost o ocazie excelentă să mă exprim și să-mi expun părerile. Sunt evreică, iar în Ungaria antisemitismul este foarte puternic, unii oameni sunt rasiști și împotriva LGBTQI+ în mod deschis, am vrut să vorbesc despre situația din Budapesta, de unde vin.”

Cum au decurs discuțiile?

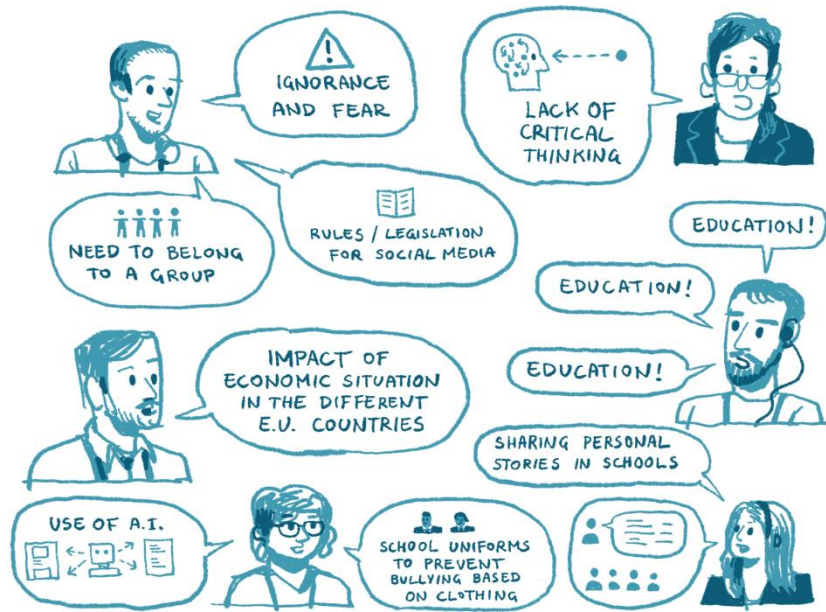
„În grupul meu de lucru au fost oameni din Ungaria, Irlanda, Franța și Polonia. Am vorbit, printre altele, despre situația din Ungaria și despre amenințările de pe platformele de socializare la adresa femeilor. Pe platformele sociale, femeile sunt prezentate într-un mod care nu corespunde realității, ci mai degrabă felului în care își imaginează societatea că sunt sau ar trebui să fie, ceea ce este foarte dificil.”

Care este lucrul cel mai demn de reținut din acest weekend?

„Mărturisirile de duminică au fost foarte emoționante, mărturisirile lui Mireille și ale lui Sacha despre rasism și antisemitism au fost foarte mișcătoare și chiar m-au impresionat. Acest grup de dezbateri este un spațiu internațional în care sunt reprezentate toate naționalitățile din UE, pentru a înțelege puncte de vedere și opinii diferite și a învăța din acestea. Este foarte important să învățăm unii de la alții și să continuăm să exprimăm mai multe păreri diferite, să ascultăm și să discutăm mai multe puncte de vedere pe tema urii”.

Weekendul din perspectiva lui Sylvain

Sylvain este facilitator grafic și captează vizual evoluția discuțiilor grupului de dezbateri. Găsiți în continuare, pe scurt, impresiile sale despre reuniunea plenară de duminică:

Atenționare: Obiectivele tuturor celor 3 sesiuni

- **Sesiunea 1, 5-7 aprilie:** Dezvoltarea unei înțelegeri comune a urii și a sferei de acțiune a grupului de dezbateri. Analizarea emoțiilor și a percepțiilor legate de ură, inclusiv prin împărtășirea lor cu vorbitori externi, persoane cu experiență directă și experți și ascultarea acestora. Identificarea diferitelor cauze și a diferiților factori determinanți ai urii, precum și a posibilelor domenii de acțiune în care poate fi combătută ura în societate.
- **Sesiunea 2, 26-28 aprilie:** Pornind de la activitatea desfășurată în sesiunea 1, cetățenii vor elabora idei despre cum poate fi combătută problema urii în societate. Aceste idei pot fi considerate proiecte de recomandări.
- **Sesiunea 3, 17-19 mai:** Cetățenii vor perfecționa aceste idei și recomandări cu sprijinul unor facilitatori experimentați, al unor persoane deținând cunoștințe valoroase din cadrul societății civile și al unor experți în materie de conținut. În cele din urmă, aceste idei vor deveni recomandările finale despre modul de combatere a urii în Europa.